

Dvylika laiptelių

Pilietiškas mokykloje – tik skambūs žodžiai?

„Lietuvos pilietis turi suprasti teisinės valstybės principus, savo ir kitų tautų kultūros savitumą, kultūrų bendrybes ir skirtumus, gebėti dalyvauti priimant sprendimus, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, reikšti argumentuotą nuomonę...“ – taip rašoma dokumentuose. Tačiau daugelis mano, kad mokyklose to nemokoma, kad mokytojams nepakanka kompetencijų, o vaikai į visa tai žiūri nerimtai. Apskritai apie pilietiškumą, pilietinį ugdymą kalba visi, kas netingi, ypač tie, kurie mokykloje nebuvo gal trisdešimt ar daugiau metų.

Perskaičius keletos paauglių komentarų naujienų portaluose, nereikia manyti, kad visas Lietuvos jaunimas rasistai, naciai,

netolerantiški, nekultūringi... Taip pat negalima kategoriškai teigti, kad mokykloje tik verčiama kalti, o nemokoma ieškoti informacijos, reikšti savo nuomonės, jos argumentuoti, nemokoma mąstyti... Dar liūdniau girdėti, kad mokyklose tautiškas apsiriboja trispalvės pakabinimu, formaliu istorinių datų paminėjimu.

Driščiau su visu tuo nesutikti. Bent jau mūsų mokykloje pilietiškas yra kasdienybė. Pirmiausiai mūsų bendruomenės nariai labai skirtingi, taigi be tolerancijos neišgyventume nė dienos. Antra, pilietiško ugdymas mokykloje nevyksta tik pamokose. Aktyvi mokinių savivalda pati organizuoja įvairias pilietines akcijas, be kurių mūsų mokyklos mokiniai jau nebeįsivaizduoja įvairių renginių. Tiek mokytojai, tiek mokiniai ieško naujų būdų, kaip

pažinti savo istoriją, kalbą, šalį.

Apskritai galvoju, kad dabarinė auganti karta bus daug aktyvesni piliečiai nei esame mes. Jie drąsūs, nebijo reikšti savo nuomonės, moka argumentuotai ją apginti. Aktyvūs, nebijantys išsūkių, gebantys prisiimti atsakomybę. Tokių yra daugiau, nei tų, kurie nekultūringai reiškiasi įvairiuose portaluose. Aš tikiu, tikiu, kad mano mokiniai padės pakeisti pasaulį, padaryti jį geresnį, gražesnį.

Taigi Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo proga noriu palinkėti VILTIES ir TIKĖJIMO ŽMOGUMI.

*Pavaduotoja
Lina Šakelytė*

Mūsų Lietuva labai graži.
Žaliuoja girios, medžiai aukšti.
Teką upės mėlynos mėlynos.
Pavasarij medžių pumpurai sprogs,ta,
Vasarą obuoliai noksta.
Mūsų Lietuva labai dosni,
Rudens gėrybėmis džiaugiasi visi.
Žiema pas mus balta balta.
Šalta, bet mums ji nebaisi,
Laimingi esam čia visi!

Arijus Gudanavičius 4 a

Kaip gimtinėje gražu!
Viską čia labai myliu!
Šaltą žiemą, gaivią rasą
Ir saulutės gelsvą kasą,

Tėviškėlė kasdien man gėlės dovanoja.
Žalių samanų taką miške pakloja.
Kartais ji mane lietučiu gaivina,
Kartais švelniu vėjeliu vėsina.

Tėvynė man brangiausia,
Tėvynė man gražiausia.

Čia žolelės, čia medeliai,
Čia gėlės, čia paukšteliai.
Čia miestai ir miesteliai,
Čia gatvės ir keleliai,
Čia Kaunas, Palanga...
Visa tai - mano Lietuva.

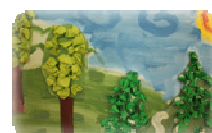
Rugilė Gudavičiūtė 4 a

Branginu aš Lietuvą tėvynę,
Jos miškus, upes, šilus.
Mėlyną dangaus žydrynę,
Nidą, Kauną ir Trakus.

Mūs istorija didinga.
Buvo daug karų, vargų.
Džiaugiamės atgavę laisvę,
Džiaugiamės laisvu žodžiu.

Šarūnas Griškus 4 a

Mokinių darbai iš projekto – akcijos „Laisvės paukščio skrydis“

Laisvė

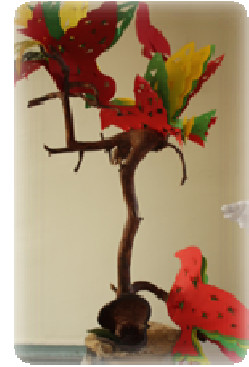
Laisvė man yra dalykas, kai gali daryti, ką nori, tačiau žodis laisvė turi daug reikšmių, pavyzdžiui, kai kokia nors šalis atgauna nepriklausomybę ar kalinys išeina iš kalėjimo, ar kai žmogus sako, ką nori. Tačiau niekam negalima duoti per daug laisvės, nes tada žmogus gali pasidaryti nevaldomas. Per mažai laisvės irgi negalima duoti, nes žmonės turi turėti laisvės.

Man laisvė reiškia, kai aš galiu daryti tai, kas man patinka, bet negalima daryti blogų dalykų. Nieko negalima laikyti uždaryto namie, nes tas žmogus gali išprotėti, jam reikia kvėpuoti grynu oru ir ben-

drauti su kitais žmonėmis. Žodis laisvė dar gali reikšti tai, kad žmogų reikia išvaduoti iš vienvės, kad jis jaustųsi laisvas ir geras žmogus.

Laisvės reikia kiekvienam, bet su saiku – negalima per daug, nes tai gali būti nevaldoma.

Mindaugas Nausėda 6 b

Dainuoti laisvės niekad nenustosim

Laisvė... Kiek daug jausmų telpa į šį žodį. Išgirdusi jį užsimerkiu. Mintyse iškyla blyškūs vaizdinys – ilga banga susikibusių žmonių – Baltijos kelias. Dėl laisvės reikia kovoti, mokėti ją išsaugoti, džiaugtis ja ir branginti – o mes, lietuviai, tai puikiai suprantame ir žinome laisvės kainą. Jautėme ir jaučiame laisvę iki šiol.

Negaliu pasakyti, kaip turi jaustis nelaisvas žmogus – gimiau laisvoje Lietuvoje. Todėl pasakyti, ką reiškia būti laisvam, nepajutus nelaisvės – nelengvas uždavinys. Kaip žinosi, ką reiškia džiaugsmas, nepajutęs liūdesio? Kaip vertinsi sveikatą, nepajutęs skausmo? Kaip užjausi

benamį, nepatyręs skurdo? Be abejo, galima viso to išmokti. Galiu pasakyti tik viena – niekuomet nenorėčiau būti nelaisva. Juk tai reiškia būti suvaržytam, priklausomam, pririštam, nesavarankiškam... Kaip žengti į gyvenimą, kai jo pamatus sudeda kažkas kitas? Todėl dainuoti laisvės mes niekad nenustosim! Įsiklausykite... Tyliai tyliai kiekvieno iš jūsų širdyje skamba laisvės daina: "Tai uždaryk mane, Tėvyne, savyje, / Kaip giesmę gerklėje mirtis uždaro, / Taip kaip uždaro vakarą naktis, / O tu man atsakai: „Aš tavo laisvė“.

Reda Stundžytė 11a

„LAISVĖ – nepriklausomas, nevaržomas skrydis po visą pasaulį...“ *Karolina, 10a*

„LAISVĖ – tai kelio pasirinkimas; niekas negali to padaryti, tik tu.“ *Deimantė, 10a*

„LAISVĖ – tai būti savimi!!!“ *Donatas, 7b*

„LAISVĖ – tai nuostabus jausmas, kai tu esi lyg paukštis ir gali skraidyti. Mūsų medžiai, augalai, ežerai, vėjas man primena laisvę.“ *Gerda, 6b*

„LAISVĖ yra nevaržomas būties jausmas.“ *Brigita, 11a*

„LAISVĖ – tai, kai galiu aiškiai reikšti savo nuomonę ir daryti, ką noriu, kai tam yra laiko, nepriklausomai nuo mano metų ar kitų priežasčių, kurios nėra materijos.“ *Nerijus, 11b*

„LAISVĖ – tai nestabdomas norų realizavimas.“ *Reda,*

„Man žodis LAISVĖ reiškia, kad galiu būti savimi, išsakyti savo visas mintis, kurių neduoda man ramybės.“ *Raminta, 9b*

„LAISVĖ – tai Tavo gyvenimo išraiška.“ *Monika, 8b*

„LAISVĖ – tai kaip oras. Be jos uždusi.“ *Marius, 10a*

„LAISVĖ – tai puikus jausmas, kai esi laisvos šalies pilietis. Kai vaikštai savo gimtinės žeme, kai kalbi gimtąja kalba. Kai myli savo šalį!“ *Marija, 7a*

„LAISVĖ yra gėrybė, kuri leidžia naudotis kitomis gėrybėmis.“ *Gailė, 8b*

„LAISVĖ yra didžiulė vertybė, kurią praradus tampa nebe savimi, o kažkuo kitu...“ *Neringa, 8b*

„LAISVĖ – tai tikėjimas savimi, meilė, saulės spinduliai, paukščio laisvas skrydis, Tėvyne.“ *Gabija, 9a*

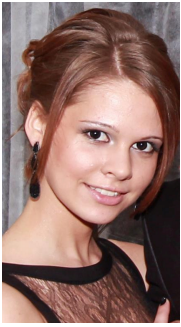
„LAISVĖ yra kažkas daugiau, ko net Dievas negali uždrausti žmogui.“ *Paulius, 12c*

„LAISVĖ – tai gyventi nevaržomai, turėti pasirinkimų laisvę ir savo nuomonę, kuri leidžia būti nepriklausomam nuo kitų.“ *Jovita, 9a*

„LAISVĖ – tai, kai gali savo mintis reikšti laisvai, nuo nieko nepriklausyti ir būti pats sau vadovas.“ *Lilija, 9a*

„LAISVĖ – tai kai tu gali daryti, mąstyti, keliauti, kalbėti kaip tik nori, nes be laisvės nėra ir mūsų.“ *Lukas 8b*

Dalyvavimas savivaldoje – ruošimasis aktyviam visuomeniniam gyvenimui

Jei paklaustume, kas mokykloje yra svarbiausia, daugelis mokinių atsakytų, kad pamokos ir draugai. Tačiau ar visad pakanka pamokų lankymo ir tiesiog bendravimo su draugais?.. Mokyklos metus, kaip vienus iš geriausių, dažniausiai prisimena mokiniai, kurie dalyvavo mokinių savivaldos veikloje. Mokinių savivalda – tai iniciatyvių, aktyvių ir pasiryžusių tobulėti asmenybių bendruomenė. Būtent čia kiekvienas gali suprasti, kas iš tiesų yra mokykla, ir ką gali pasiekti moksleivis. Dirbdamas šioje komandoje kiekvienas

moksleivis gali išbandyti visas jam įdomias sferas – nuo renginio organizavimo ir apklausų vykdymo iki pozicijų rengimo. Mokinių savivalda išmoko bendravimo, renginių organizavimo, darbo komandoje, lyderystės ir begalės kitų savybių, kurios neatsiejamos nuo kasdienio mūsų gyvenimo. Mokinių savivaldoje moksleivis gali suprasti, kokios yra jo asmeninės stiprybės, kam jis yra gabus ir kur gali rasti savo sėkmės kelią.

Manau, jog kiekvienas turėtų pereiti šią mokyklą, kad galėtų lengvai integruotis į visuomenę, prisitaikyti prie tokio besikeičiančio gyvenimo, tapti aktyviu piliečiu.

Vaineta Parnaruskaitė, 12a

Didžiuojamės savo šalies istorija

Kiekvienam visuotinės pagarbos, kuriant piliečiui yra svarbios savo šalies šventės. Jos būna minimos įvairiais įdomiais renginiais, programomis. Mūsų mokykloje

buvo minima didinga jubiliejinė 95-erių metų Vasario 16-osios šventė, kuri man suteikė naujos patirties.

Vienuoliktokai, vadovaujami istorijos mokytojos Gražinos Stonienės, šia proga surengė nebylių vaškinių figūrų vaidinimą, mintimis sugražino įvykius, vykusius prieš 95-erius metus, kai buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Lietuvos Taryba 1918 metų Vasario 16-ąją posėdyje nutarė kreiptis į kitą valstybių vyriausybę prašydama pripažinti Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Mokykloje buvo rodoma filmuota medžiaga, kurioje matėme žymius to meto žmones, nusipelnčius

visuotinės pagarbos, kuriant Lietuvos Nepriklausomybę. Grupelė vienuoliktos klasės mokinių, persirengę to meto rūbais, vaizdavo keletą garsių žmonių: Antaną Smetoną – Nepriklausomos Lietuvos pirmąjį Prezidentą; Bartkevičienę – Steigiamojo I, II ir III Seimo darbų dalyvę,

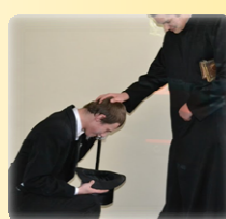
publikavusią politinius straipsnius apie negeroves ir įvairius trūkumus; Aleksandrą Stulginskį – antrąjį Lietuvos Prezidentą ir signatarą; Petkevičaitę – Bitę – pirmąją Lietuvių moterų suvažiavimo atstovę, sąjungos steigėją, Steigiamojo Seimo atstovę; Kazį Grinių – Lietuvos Prezidentą, lietuviybės skleidėją; Vladą Nagevičių – tarpukario Lietuvos generolą, Karo muziejaus įkūrėją, politiką;

Kazimierą Šaulį – Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, prelatą, visuomenės ir valstybės veikėją.

Vienuoliktokams, vaidinusiems vaškines figūras, labai patiko dalyvauti renginyje, būti apsirengusiems to meto rūbais ir stengtis išlaikyti rimtį, įkūnijant Lietuvos laisvės šviesulius, kai dauguma, smalsumo pagautų kitų klasių mokinių, tiriamai žvelgė į juos. "Jei būtų galimybė, dar kartą dalyvauti panašiam projekte, tikrai nepraleistume progos",- teigė renginio dalyviai.

Kiekvienas žmogus turėtų žinoti savo šalies istoriją, didžiutis žmonėmis, kurie stengėsi mūsų gyvenimą padaryti gražesni, kurie galvojo ne tik apie save, bet ir apie tautos laisvę ir ateitį.

Eglė Miliūtė 11a

Kaziuko mugė

Ir vėl drauge su pavasario pradžia į mūsų mokyklą atgurgėjo Kaziuko mugė. Nuo pat ankstyvo ryto mokykla šurmuliavo ruošdamasi. Visi lakstė, zujo, kaip skruzdės tempė visas savo gėrybes į sporto salę, krovė ant stalų ir laukė pirkėjų storomis pinigėmis. Ir sulaukė! Iš Palemono vidurinės mokyklos atbildėjo visas folklorinis ansamblis „Bitula“, atstraksėjo darželio „Vaidilutė“ mažieji pirkėjai, atriedėjo karieta Gričiupio seniūnijos seniūnė J.Žakevičienė ir Kauno bendruomenės centro „Girsta“ pirmininkė Z.Streikienė, atkulniavo net pats Girstupio PN nepilnamečių reikalų specialistas G.Rasikas...

Taigi linksmi buvom, šokom, folklorinio ansamblio dainų klausėm, Kaziuko karčemoje lankėmės, pirkom visi, kol bent skatiką kišenėje turėjom. O Kaziukas ir Kazytė dar ir patikrinti sugebėjimus sugalvojo: Kazytė protą mankštinti privertė, o Kaziukas rankų ir kojų miklumą tikrino.

Visi išsiskirstė pilnais pilvais, krepšiais, kišenėm ir dar rankose šį bei tą išsinešė.

„JEI PRAKALBĖTŲ, DAUG PASAKYTŲ...“

Mūsų mokykloje veikia muziejus, kuriame kaupiami eksponatai apie Lietuvos istoriją, renkama medžiaga apie mo-

kyklą. Muziejuje vyksta parodos, skirtos valstybinėms šventėms. Parodų metu eksponuojami muziejaus fonduose esantys daiktai, mokiniai ir mokyklos svečiai yra supažindinami su Lietuvos istorija..

Šiomet nutarėme parodyti ir mieste tai, ką esame sukaupe. Todėl Jaunųjų muziejininkų būrelis nutarė dalyvauti Kūrybiniame respublikiniame etnografinės kraštotyros vaikų ir mokinių konkurse „JEI PRAKALBĖTŲ, DAUG PASAKYTŲ...“, skirtame Lietuvos ne-

priklausomybės atkūrimo dienai pažymėti.

Būrelio nariai Laimutė Staškevičiūtė, Edita Majauskaitė, Greta Ruseckaitė, Elanas Vedeckas, Ieva Petravičiūtė, Adrijana Aleknavičiūtė, Evelina Sakalauskaitė kūrė tekstus apie senovinius daiktus, filmavo juos ir paruošė projektą „Kai daiktai prabyla...“

Jaunųjų muziejininkų būrelio vadovė

Irena Jurevičiūtė,

Laikraštį parengė:

Kauno Kovo 11-osios vidurinė mokykla

Adresas: Kovo 11-osios g. 50, Kaunas

Jaunieji žurnalistai: Mindaugas Nausėda 6 b, Reda Stundžytė 11a, Vaineta Parnaruskaitė, 12a, Eglė Miliūtė 11a, Rugilė Gudavičiūtė 4 a, Arijus Gudavičius 4 a, Šarūnas Griškus 4 a, Rugilė Vasaitytė 4 a.

Mokytojai: pavaduotoja Lina Šakelytė, lietuvių kalbos vyr. mokytoja Rita Sarapinienė, pradinėjų klasių mokytoja metodininkė Inesa Matišonkienė, informacinių technologijų vyr. mokytoja Asta Dofbartienė